

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/99/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116216395
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8116216395.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne B. C., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v S. na ul. E. č. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s. so sídlom v Bratislave na ul. Metodovej č. 8, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému: Bobák, Bollová a spol., s.r.o. so sídlom v Bratislave na ul. Dr. Vladimíra Clementisa č. 10, IČO: 35 855 673, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 300,- eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 11.6.2019 č.k. 12Csp/43/2016-77 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 280,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 20,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že strany sporu uzatvorili dve zmluvy, ktorých neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky. V zmysle týchto zmlúv žalovaný zriadil prístup k telefónnym číslam žalobkyni, ktoré jej umožňovali využívať telekomunikačné služby poskytované žalovaným. Žalovaný pri uzatváraní dodatku k zmluve č. B aktivoval žalovanej prístup k službe TV G., Z. TV s dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 170,- eur. Pri uzatváraní dodatku k zmluve č. B odpredal žalobkyni mobilný telefón za kúpnu cenu uvedenú v dodatku k zmluve s dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 130,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala po dobu 24 mesiacov zotrvať v zmluvných vzťahoch a užívať telekomunikačné služby poskytované žalovaným a súčasne za tieto služby žalovanému platiť cenu v súlade s platným cenníkom. Vo veci 20C/396/2014 sa zistilo, že žaloba bola dôvodná len v časti zaplataenia ceny za poskytnuté služby a pokiaľ ide o zmluvné pokuty vo výške 170,- eur a 130,- eur, pri rozhodovaní o nich sa poukázalo na to, že tieto predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto v tejto časti bola žaloba zamietnutá.

3. V danej právnej veci sa žalobkyňa domáhala v postavení spotrebiteľky voči žalovanému zaplataenia sumy 300,- eur preto, lebo v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/396/2014 bola žaloba žalovaného zamietnutá práve o túto sumu s poukazom, že žalovaným požadované zmluvné pokuty boli uplatnené na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

4. Vo veci už súd prvej inštancie raz rozhodol a to rozsudkom zo dňa 20.4.2017 č.k. 12Csp/43/2016-31, ktorým žalobu žalobkyne o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300,- eur zamietol. V dôsledku odvolania podaného žalobkyňou odvolací súd rozsudkom zo dňa 25.1.2018 č.k. 7Co/105/2017-57 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Po vrátení spisu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančný súd poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanoveným zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Pritom je bez právneho významu či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

6. Keďže žalovaný podľa odvolacieho súdu porušil práva žalobkyne, prvoinštančný súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný a žalobe vyhovel, avšak iba čiastočne. S poukazom na všetky okolnosti prípadu za primeranú sa považovala výška finančného zadosťučinenia v čiastke 20,- eur. V porovnaní s inými prípadmi bolo preukázané, že žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti voči žalovanému a neuhradila platby za poskytnuté služby, teda aj na jej strane došlo ku konaniu, ktorým porušila svoj záväzok uhrádzať príslušnú cenu za poskytnuté služby. Žalobkyňa si sama neplnila svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy, a preto nebolo dôvodné priznať jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške ňou uplatnenej sumy.

7. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 251 a § 257 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zmeniť tak, aby jej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie nad sumu 20,- eur do sumy uplatnenej žalobou. Zároveň požadovala priznať náhradu trov celého konania v plnom rozsahu. Ako dôvod uviedla, že novým rozsudkom súd prvej inštancie síce žalobu nezamietol, ale zamietnutie žaloby nahradil priznaním len symbolickej sumy primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 20,- eur. Takto priznané finančné zadosťučinenie nemôže plniť žiadnu funkciu a už vôbec nie požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany spotrebiteľa. Ani podstata odôvodnenia terajšieho rozsudku sa zásadne nelíši od odôvodnenia prvého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá. Pri rozhodovaní sa úplne prehliadlo, že v základnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 20C/396/2014, na ktoré konanie o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nadväzuje, terajší žalovaný uplatňoval plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, aj keď už o neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok bolo právoplatne rozhodnuté (§ 53a Občianskeho zákonníka). Nesprávne je aj rozhodnutie o náhrade trov konania. Toto je prekvapivé nielen preto, že je v rozpore s jednotnou judikatúrou odvolacieho súdu, ale je v rozpore so samotnou judikatúrou konajúceho senátu.

9. Žalovaný navrhol rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

10. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver pokiaľ ide o základ uplatneného nároku. Čo sa týka výšky priznaného finančného zadosťučinenia v sume 20,- eur, túto nemožno považovať za primeranú.

12. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach

len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

13. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

15. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

16. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

17. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 20C/396/2014 bola zamietnutá žaloba žalovaného v časti týkajúcej sa zaplata 2 zmluvných pokút v celkovej výške 300,- eur z dôvodu ich neprijateľnosti. V tejto súvislosti sa poukázalo na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Rožňava vydané vo veci 9C/242/2014, ktorým žalovanému nebolo priznané plnenie z obdobnej podmienky z dôvodu neprijateľnosti.

18. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti zo zmlúv, k tomu tvrdeniu je potrebné dodať, že porušenie zmluvných povinností žalobkyňou spočívajúce v nezaplatení ceny za poskytnuté služby vo výške 192,77 eur bolo zohľadnené už v spomínanom konaní na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 20C/396/2014. V tomto konaní súd prvej inštancie žalobe žalovaného v časti vzťahujúcej sa na neuhradené poskytnuté služby vyhovel a žalobkyňi uložil povinnosť z tohto titulu zaplatiť čiastku 192,77 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne z dlžnej sumy od 26.7.2013 do zaplata. Úrok z omeškania priznaný podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka má bez akýchkoľvek pochybností sankčný charakter a plní úlohu sankcie za porušenie povinnosti dlžníka splniť svoj finančný dlh riadne a včas.

19. Podľa ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za

neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

20. Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že ak ktorýkoľvek súd rozhodne o určení niektorej zmluvnej podmienky za neprijateľnú alebo neprizná plnenie z dôvodu takejto podmienky, je povinnosťou dodávateľa zdržať sa používania takejto podmienky, prípadne podmienky s rovnakým významom. Ani prípadné iné rozhodnutia súdov vyhodnocujúcich určitú zmluvnú podmienku inak, na túto zákonnú povinnosť dodávateľa vplyv nemajú.

21. V prejednávanej veci bol to samotný žalovaný, ktorý do zmluvy naformuloval neprijateľnú podmienku a bola to len táto strana sporu, ktorá po nepriznaní plnenia z dôvodu takejto podmienky sa v súdnom konaní domáhala jej zaplata od žalobkyne, hoci mala zákonnú povinnosť zdržať sa jej používania nielen so žalobkyňou, ale aj so všetkými spotrebiteľmi. Zákonnému pojmu zdržať sa používania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

22. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní v rámci svojej obrany proti uplatnenému nároku v časti týkajúcej sa zmluvných pokút úspešne uplatnila porušenie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa zo strany žalovaného, ak tento si uplatňoval voči žalobkyni i plnenia vyplývajúce zo zmluvných pokút, na ktoré mu žiaden nárok nevznikol.

23. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalovaný napriek zákonnému zákazu zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky sa v konaní vedenom vo veci 20C/396/2014 Okresného súdu Prešov snažil na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

24. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur tak ako to požadovala žalobkyňa v podanej žalobe. Porušenie povinnosti zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve predstavuje závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa, pri ktorom priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 20,- eur je neprimerane nízke a nedostatočne odradzujúce žalovaného od porušovania zákonných ustanovení slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. Ak žalovaný napriek zákonnému zákazu zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky sa v súdnom konaní domáhal zaplata 2 zmluvných pokút v celkovej výške 300,- eur je na mieste uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni finančné zadosťučinenie vo výške zodpovedajúcej 2 zmluvným pokutám, ktorých úhrady sa žalovaný domáhal.

25. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 280,- eur. Spolu s už právoplatne priznanou sumou 20,- eur, tak žalobkyni bolo priznaných 300,- eur v súlade s ňou podanou žalobou.

26. Zároveň úspešnej žalobkyni bola priznaná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).